

MUSEOVIRASTO

TARKASTUSSUKELLUSLOMAKE

TAUSTATIEDOT

Tunnistetiedot		
Kunta:	<u>Kirkkonummi</u>	Idnumero: <u>2490</u>
Tyyppi:	<u>hylky (puu)</u>	Ajoitus: <u>1700-1800</u>
Nimi:	<u>Kasuunihylky</u>	
Löytöilmoittaja:	<u>Merenkulkulaitos</u>	Löytöaika: <u>2002</u>
Sijaintitiedot		
Merikortti	Peruskartta	syvyys: <u>60</u>
Koordinaatit (WGS-84) P=	<u>6642710</u>	I = <u>376602</u>
Sijainnin kuvaus: <u>Kirkkonummi, ulkomeri, aluevesirajan läheisyydessä</u>		
Aiemmat tiedot ja löydöt:		
2002	Merenkulkulaitos	ilmoitus
2003	Pekka Paanasalo, Museovirasto	tarkastus
2003	Jussi Kaasinen ja sukeltajaryhmä	dokumentointi
2005	Jussi Kaasinen ja sukeltajaryhmä	dokumentointi
2006	Jussi Kaasinen ja sukeltajaryhmä	dokumentointi
2008	Jussi Kaasinen ja sukeltajaryhmä	dokumentointi

TARKASTUSKERTOMUS

Tarkastusaika: 17.6.2011	
Liitteet:	
kartat:	_____
negatiivit:	_____ diat: _____
videot:	_____ digitaalikuvat: _____
muut liitteet:	_____

Tarkastuksen aihe:

Badewanne- sukeltajaryhmä ja Museovirasto saivat yhteistyöpyynnön toimittaja Ari Heinilältä keväällä 2011. Hän ehdotti Kasuunin hylyn identifioinnin yrittämistä esinenoston avulla. Asiaa valmistelivat Museovirastossa Maija ja Hannu Matikka sekä Minna Leino. Identifiointia helpottavia esineitä katsottiin olevan laivakello, aseentukki, lasipullo ja ruutikannu. Päädettiin nostamaan aseentukki ja valmistelemaan laivakellon nostoa.

Kohteen kuvaus:

Kyseessä on puurunkoisen tasasaumaisen kolmimastoisen purjelaivan hylky, jonka pituus on noin 29,5 metriä ja leveys noin 6,3 metriä. Hylky on rungoltaan hyvin säilynyt sotalaivan hylky.

Kohteen kunto:

Hylky on erittäin hyvin säilynyt, runko ja kansi ovat ehjät. Hylkyssä on runsaasti erilaisia puuveistoksia. Keulakuva (miesahamo) on irronnut pakoiltaan ja lepää keulan vieressä pohjassa. Hylyn kannella on kuusi tykkiä lavetteineen.

Tarkastuslöydöt:

Hylky tarkastettiin 17.6.2011 Badewannen ja Museoviraston yhteistyössä. Hylyn kannelta nostettiin aseentukki, liipasinkaari ja kolme metallin katkelmaa, johon liittyi tunnistamatonta orgaanista ainesta. Osat nostettiin hylyn identifioinnin avuksi. Alustavan asiantuntija-arvion (Jyri Paulaharju) mukaan ase on englantilaista mallia ajoittuen 1700-luvun lopusta 1800-luvun alkuun.

Tarkastuksessa huomattiin laitonta kajoamista muinaisjäännökseen. Hylkyyn oli myös kiinnittäytytty suoraan rakenteisiin vastoin Museoviraston ohjeistusta.

Kasuunin hyllylle saavuttiin Immi Wallinin omistamalla Yoldia-veneellä 16.6.2011 klo 18:30. Meressä havaittiin suurikokoinen muovinen kanisteri, jonka todettiin olevan hylyn kohdalla. Kanisteri oli kiinni köydessä, joka johti alas. Tässä vaiheessa ei tiedetty missä köysi olisi kiinni.

Ensimmäinen sukeltajapari Timo Niemi ja Lauri Näreneva lähtivät valokuvaamaan nostettavaa asetta laskeutuen köyttä pitkin alas klo 19:23. Sukelluksella he havaitsivat köyden olevan kiinnitetty suoraan kiinni peräpakan etureunassa aluksen poikkisuuntaisesti kulkevassa kannatinpalkissa. Sukeltajapari havaitsi myös runsaasti räpylän jälkiä eri puolilla hylkyä. Aiemmin havaittu lasipullo oli myös hävinnyt kannelta (vrt. valokuvat). Pullo oli sijainnut aluksen kannella, sen vasemmalla puolella, keskilaivan pitkulaisen aukkorykelmän takareunan tasalla. Laivakellon telineessä oli myös kosketusjälkiä ja itse laivakello oli hävinnyt paikoiltaan (vrt. valokuvat). Laivakello havaittiin myöhemmin hylyn ruumassa.

Toinen sukeltajaryhmä Juha Flinkman, Jussi Kaasinen ja Mailiina Turanlahti vahvistivat ensimmäisen sukeltajaparin havainnot. Jussi Kaasinen vei alas nostokorin. Ryhmä videokuvasi hylkyä ja aseentukin valmistelun, jossa siirrettiin aseentukki ja liipasinkaari nostokoriin. Nostokorista lähti köysi pintaan. Sukelluksen jälkeen nostokori vedettiin ylös tukialukseen ja esineet paketoitiin kuljetettavaksi Hylkysaaren konservointilaboratorioon. Suuri poijukanisteri otettiin talteen ja paikalle sidottiin pienempi kanisteri, johon kirjoitettiin "ei saa kiinnittyä"
"Kasuunihylky/Museovirasto".

Poijukanisterissa oli teksti "Steffu". Sen sisälle oli laitettu muutamia olut ja siideritölkkejä. Kanisterissa on ollut rebreather-sukelluslaitteissa tarvittavaa kalkkia. Ilmeisesti samainen kanisteri oli aiemmin havaittu kiinnittyneenä toiseen kohteeseen, jolloin paikalla oli kumivene jonka rekiseritiedot ovat ylhäällä. Kanisterin teksti "Steffu" viittaa ilmeisesti sukeltajaan, joka on sittemmin muuttanut ulkomaille. Hän on ilmeisesti myynyt laitteensa eteenpäin.

Ympäristö ja maasto, pääsy kohteelle

Hylky on avomerellä. Tarkastussukellukset tehtiin liikkuvasta tukialuksesta (Yoldia, om. Immi Wallin).

Havaintomahdollisuudet:

Hyllyssä on syvyyden vuoksi pimeää. Näkyväisyys vaihteli hyllyn eri osissa, parhaimmillaan noin kaksi metriä.

Opas ja muut mukana olleet henkilöt:

Badewanne: Jussi Kaasinen, Juha Flinkman, Lauri Näreneva, Timo Niemi, Mailiina Turanlahti ja Immi Wallin. YLE: Ari Heinilä, MV: Minna Leino ja Miira Kumpulainen.

Sukellustiedot:

Sukeltaja	syvyys	aika
Lauri Näreharju ja Timo Niemi	56	1 h
Jussi Kaasinen, Juha Flinkman ja Mailiina Turanlahti	56	1 h

Jatkotoimenpiteitä:

Tutkintapyyntö poliisille 23.6.2011 hylkyyn kajoamisesta. Merivartiostolle virka-apupyyntö hyllyn tarkemmasta valvonnasta. Laivakellon nosto mahdollisimman nopeasti yhteistyössä Merivartioston ja Badewanne-sukeltajaryhmän kanssa.

Ehdotus ja perustelut suoja-alueelle:

Hylky on 1700-luvun lopun-1800-luvun alun sotalaiva, jonka lippuvaltio on toistaiseksi tuntematon. Vastaavaa kohdetta ei tunneta Itämerestä ja olisi vastuullista säilyttää se nykyisessä tilassaan tarkempia tutkimuksia varten. Lisäperusteluja suoja-alueelle saadaan kun hylky on kyetty identifioimaan, joka todennäköisimmin tapahtuu nopeasti kellon noston jälkeen.

Virkistyssukeltaminen tulisi sallia kohteella vasta sen jälkeen kun se on perustellisesti dokumentoitu ja identifioitu.

Selostus jätetty

23.6.2011

Aika

Helsinki

Paikka

Minna Leino

Liite 1**Aseasiantuntijan Jyri Paulaharjun sähköpostiviesti 19.6.2011**

Arvoisa Minna Leino

Olen nyt alustavasti tutkinut kiväärin tukkia ja liipaisinkaarta. Tehtävä on perin ongemaalinen. Mutta alustavasti seuraavia havaintoja:

- tukin kaulan muoto ja jäljellä olevan puuosan pituus viittaavat 1700-1800-lukujen tekniikkaan
- liipaisinkaaren muoto ja sen olakkeet ovat nyt nousseet pohdinnan kohteiksi
- tukin peräraudan jäljet antavat joitain viitteitä

Kävin läpi tiedossani olevat Ruotsin armeijakiväärien mallit, vastaavaa en löytänyt, on toki muistettava, että Ruotsi varusti sotaväkeään myös englantilaisilla yms aseilla, Erityisesti englantilaiset olivat suosiossa.

Tutkin myös tiedossani olevia muiden maiden malleja, kivääreitähän on niin teollisia kuin seppien tekemiä, on ollut aina.

Alustavasti vaikuttaa siltä, että kyseessä voisi englantilainen ase 1700-luvun loppupuolelta tai 1800-luvun puoliväliltä, englantilaisilla oli parikin asetta ko tekniikan omaava. Liipaisinkaaren olemus antaa tällaisen tuntuman. Jos kaaren alaspäin oleva nipukka olisi ylöspäin, niin silloin pitäisi tutkia mm 1670-luvun mallistoa.

Liitän oheen erään löytämäni kuvan, jossa liipaisinkaaren muoto on aika lähellä kuvattua. (1800-luvun puoliväliltä), lukko voi olla aivan toinen, esimerkiksi piilukkoinen. Toki on muistettava, että konservointi voi luoda aivan uusia näkemyksiä. Esimerkiksi mahdollinen nivelsaranointi tms

Jatkan toki selvittelyä hiljalleen

Kesäisin terveisin

Jyri Paulaharju

